

Дан Европе је дан једне другачије, инклузивне Европе која је изграђена на темељу победе над фашизмом и нацизмом у Другом светском рату. На жалост, на Западном Балкану делови политичке елите још увек сањају прошлост, уместо да раде на приближавању будућности од које беже. Данашња Европска унија треба да нам служи као сјајан пример да само од нашег људског напора зависи да ли ћемо изградити бољу будућност.

Србија има велике потенцијале и могућност да постане мотор европских интеграција региона. То она у овом тренутку није. Људски, политички и економски ресурси Србије нису искоришћени, што онемогућава земљи да крене пуном брзином ка чланству у ЕУ. Ипак, неки важни помаци су направљени. Дијалог Београд - Приштина је напослетку отворен како би се решио низ питања која тешко оптерећују живот грађана и на Косову и у Србији. Након одржане три рунде разговора, неопходно је изаћи пред јавност и бираче с конкретним решењима. Такође, одлука да се отвори канцеларија Војводине у Бриселу сведочи о томе да Србија почиње да промовише своје регионе. Мултикултурна и економски напредна Војводина је један од највећих адута Србије.

Међутим, услов свих услова – сарадња са Хашким трибуналом – још увек није затворено поглавље. Младић и Хаџић нису у Хагу. Њихово проналажање и привођење правди била би велика победа за европску Србију. Да би Србија наредни Дан Европе дочекала као земља кандидат који се налази пред почетком преговора о чланству у ЕУ, пуна и неупитна сарадња с Трибуналом мора бити успостављена. Реформе спроведене у оквиру Акционог плана биле би засењене неиспуњавањем овог кључног услова за напредак ка ЕУ.

Све земље Западног Балкана тренутно с великом пажњом прате дешавања у Хрватској и напоре ондашње владе да оконча преговоре са ЕУ. Јер, улазак Хрватске у ЕУ ће послати снажан сигнал охрабрења осталим земљама региона да наставе својим реформским путем. Из Загреба такође долази једна друга важна порука ових дана: главни тужилац Хашког трибунала Серж Брамерц јасно је упозорио да само с пуном сарадњом Хрватска може рачунати на његово позитивно мишљење.

Лидери Србије морају се побринути и да прва велика извојевана победа на путу европских интеграција – укидање визног режима са земљама Шенгена – не буде

оповргнута. Надлежне институције морају предузети све мере да се заустави прилив тзв. „лажних азиланата” у земље ЕУ. Одговорност такође лежи и на цивилном друштву и медијима који морају да повећају свест о томе шта визна либерализација значи.

Београд има и велику регионалну одговорност. Да би постао истински лидер европских интеграција региона, званични Београд не сме да буде неми посматрач стагнације БиХ. Док апсолутна већина грађана БиХ жели улазак земље у ЕУ, институције те земље немају капацитет да воде преговоре о чланству. Србија, као потписник Дејтонског споразума, има могућност не само да позива на очување интегритета БиХ – које нико не треба да доводи у питање – већ и да помогне стварање модерних и ефикасних институција које ће оспособити БиХ да се суочава с модерним изазовима. Али поруке које ових дана стижу из Београда су контрадикторне и стварају утисак да Србија подржава тренутну политику руководства Републике Српске, која директно води у изолацију и нестабилност.

Дан Европе треба да нас подсети на то колико је много урађено у процесу стварања Европе онакве како она данас изгледа. То не би било могуће без визије, политичке храбрости и одлучности. Србија овај Дан Европе обележава током кључног периода за њену европску будућност. Којом брзином ће та будућност постати реалност, зависи готово само од ње.

(Аутор је известилац Европског парламента за Србију)

(Дневник)